

קבוצה א':

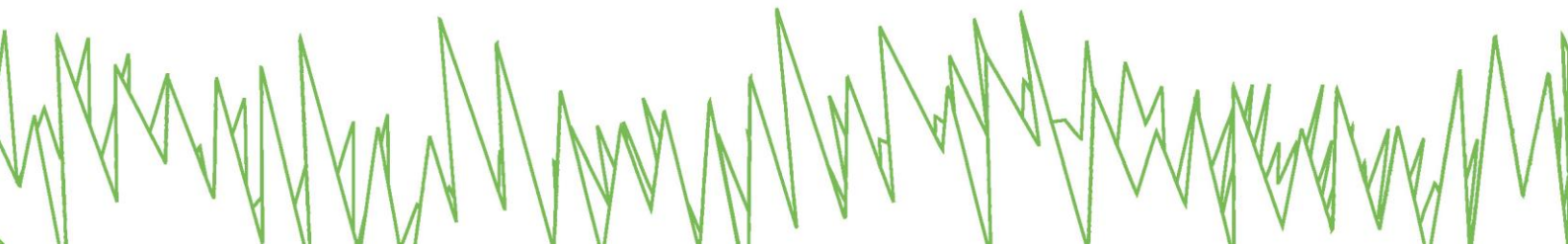
הצעת מפ"ם

הצעת אנשי מפ"ם נבעה מהרצון להעמיד את המאבק המזוין בגטאות – ובעיקר המרד בגטו ורשה כסמלו של יום ההנצחה – במוקד הזיכרון הלאומי הישראלי של אירועי השואה. "לנו ברור... שזה לא צריך להיות רק יום אבל, אלא גם יום גאווה על אפשרותנו לעמוד במלחמה" (חבר הכנסת ישראל בר-יהודה) "אין זה נכון להצמיד יום זה לעשרה בטבת. אין בזה כל ביטוי ליום מרד הגטאות" (חבר הכנסת אהרן ציזלינג)

"רצוננו לחנך לא על קידוש השם אלא על מאבק אקטיבי" (יצחק צוקרמן מראשי מרד גטו וורשה, מקים קיבוץ לוחמי הגטאות)

"האזינו אתם, כל צעיר וצעירה בישראל, אל לקחם של מרד ורשה וביאליסטוק, אל דברי הפרטיזנים היהודים אנשי היערות. הסכיתו כל נער ונערה בישראל את אשר למדנו אנו: אין העולם הזה לומד מאומה ממוות על קידוש השם. הוא בז לו! (שרה שנר נשמית)

אין כ"ז בניסן עומד בסתירה לקביעת העשרה בטבת כיום הקדיש הכללי: הוא בא להשלים את היום שקבעה הרבנות הראשית, והוא מדגיש עוד יותר את היבט הגבורה בימי חורבן יהודי אירופה. ציון הגבורה הפיסית בנוסף לגבורת הרוח של המיליונים ששמרו על צלם אנושי יהודי והיו למקדשי שם שמים בחייהם ובמותם (הרב ישראל מאיר לאו, יהדות הלכה למעשה: דברים שבעל-פה, מסדה, גבעתיים-רמת גן 1978, עמ' 244).

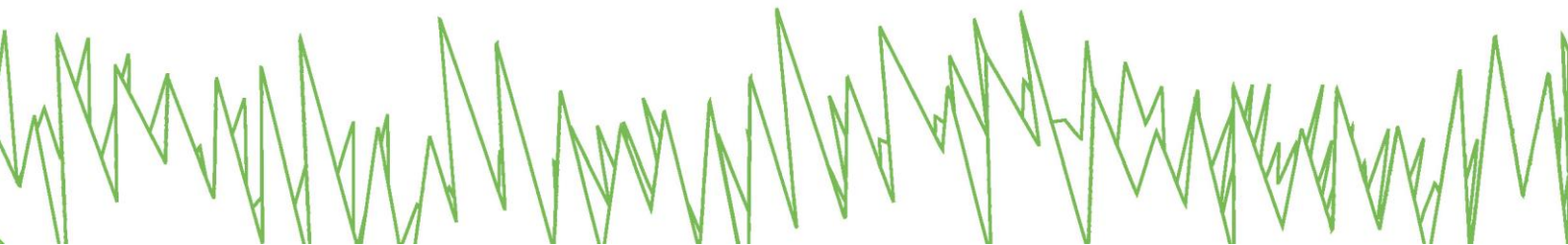

**קבוצה ב:
הצעת הפועל המזרחי**

טקסי הזיכרון לאירועי השואה ייכללו במסגרת יום הקדיש הכללי החל בעשרה בטבת. "צום ראשית החורבן [עשרה בטבת] הוכרז יום זיכרון לאחרית החורבן. יום שבו סמך מלך בבל אל ירושלים הוא אב-פורענות לעם שאבד עצמאותו ולבש כלי גולה. קו אחד מתוח מנבוכדנאצר עד הרוצח הגרמני. חיית-הטרף מבבל, רומי וברלין בקשה לטרוף את ישראל" (הצופה, 19 בדצמבר 1950).

"עכשיו קבענו יום זיכרון תמידי לחורבן זה, הוא יום עשרה בטבת, יום תענית ציבור לדורות. הצום שבו התחיל החורבן הראשון, ראוי לשמש יום זיכרון גם לחורבן האחרון, על סף הגלות האחרונה. ביום זה עלינו להתרומם מעל לענייני השעה ולהתייחד עם זכרם של קדושינו, שנשארו נאמנים לנצח ישראל ומסורים לחזון הגאולה עד הרגע האחרון. שירת "אני מאמין" שלהם תישאר לנצח המנון קדוש ונערץ, וזיכרונם של גיבורים אלה יישאר חרות על לבם של כל בני ישראל ולא יימחה לנצח." (הרב איסר יהודה אונטרמן, רבה של תל אביב. ראיון לקול ישראל ב-1949)

"עניני ההלכה קבועים הם על פי התורה ... ואף נביא אין רשאי לחדש ... וכשם שהגרעון [בקיום מצוות התורה] בכלל נליזה [=מלשון גלוי] מהתורה, כך ההוספה על מצוות התורה נליזה מהתורה ... וההצעה להכנס ולקבוע ולעשות, לגזור ולקיים היא כהקלת ראש ח"ו ביסוד ההלכה, וראוי להסירה מעל הפרק בטרם הועלתה. כן קביעת תענית לדורות היא בכלל מצוה דרבנן, ומה שיש בידינו הוא מזמן שהיתה עדיין נבואה, ואיך נעזי פנינו דור שטוב לו השתיקה – להרהר כזאת לקבוע דברים לדורות, והרי ההצעה הזאת מעידה עלינו כמתכחשים בכל חטאתנו ושפלנו, בזמן שאנו מלוכלכים בעוונותינו ובפושעינו ... אל נא נעבור לגדולות ממנו." (החזון איש, קובץ אגרות, א, ירושלים תשט"ו, עמ' קיג-קיד.)

קבוצה ג:

הצעת ראש-הממשלה מנחם בגין י"ח אב תשל"ז 1977

הצעתי שיהיה יום התייחדות עם השואה והוא יהיה בתשעה באב... רבותינו קבעו גם את יום האבל על המקדש הראשון בתשעה באב אף-על-פי שאין הוכחות כי דווקא ביום ההוא נחרב. מה הטעם? משום שיש גבול לביטוי הצער והאבל. רבותינו ידעו את נפש האדם ולכן לא רצו שיהיו שני ימי אבל על חורבן בית תפארתנו וקבעו אותו יום אחד, הוא תשעה באב... חכמינו בדורות אחרים קבעו שהזיכרון של אחד המאורעות הכבירים בתולדותינו, בלי רצח עם, הלא הוא גירוש ספרד, יהיה בתשעה באב. עוד לפני כן, בהקשר של מסעי הצלב, קבעו חכמי הדור שזכר קידוש השם במגנצה ובוורמייזה יהיה בתשעה באב. זאת היא המסורת, והיא נכונה... אם נזכור בתשעה באב את השואה, את חורבן הארץ, את חורבן העם, זה יהיה יום מיוחד בחיי העם במולדת ובתפוצות; זה יהיה יום אבל כן, אמיתי, לא רק בדור שלנו אלא גם בדורות הבאים, על-פי המסורת של עמנו, על-פי קביעת חכמינו... באשר לגבורה - לא הצעתי לבטל את יום הגבורה בקשר עם השמדת עמנו. נהפוך הוא. אני מציע שביום הזיכרון לגיבורי ישראל, הלא הוא ערב יום העצמאות, יהיה יום זיכרון לפרטיזאנים וללוחמי הגיטאות. מעולם לא יכולתי להבין איך אפשר להפריד בין דם לדם, בין גבורה לגבורה. מורדי הגיטאות והפרטיזאנים נלחמו למען עמנו, ולמען עמנו נלחמו בארץ-ישראל חיילי צבא ישראל, ההגנה, הפלמ"ח, האצ"ל, לח"י ומח"ל. כולם גיבורים, כולם קדושים, כולם מסרו את נפשם למען העם היהודי. בגולה ידעו שלא ינצחו. מסרו את נפשם למען כבודו של העם היהודי. בארץ, נלחמו למען תקומתו של העם היהודי, אך כולם נלחמו וכולם נפלו למען העם היהודי. יהיה לנו יום גיבורי ישראל אחד - ערב יום העצמאות. ביום ההוא נזכור את הגיבורים שנפלו בשורות הצבא, המחותרות, הפרטיזאנים ומורדי הגיטאות. יום גיבורי ישראל אחד.